

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته روانشناسی تربیتی

عنوان :

بررسی ارتباط راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت با
دستاوردهای تحصیلی دانشجویان دانشگاه های سراسری
شهرستان کاشان

استاد راهنما :

دکتر مهناز اخوان تفتی

استاد مشاور :

دکتر افسانه نراقی زاده

دانشجو :

الهه دهقانی

۱۳۸۹ مهر

کلیه دستاوردهای این تحقیق متعلق به
دانشگاه الزهراء (س) است.

تقدیم به:

محبّان ترین مادر دنیا

وفد اکار ترین پدر دنیا

تقدیر و تشکر:

با سپاس فراوان از استاد ارجمند سرکار خانم دکتراخوان

که در انجام این کار مرا یادی کردند و همچنین همراهی

سرکار خانم دکتر نراقیزاده و سرکار خانم دکتر خادمی

و خانم دکتر ابراهیمی قوامآبادی که داوری این کار را بر

عهد ۸ داشتند.

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت با دستاوردهای تحصیلی انجام شده است. روش پژوهش حاضر، توصیفی می‌باشد. جامعه‌ی پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه‌های سراسری کاشان بوده که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی، ۱۵۰ دانشجو از میان آن‌ها به عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب شدند. ابزار پژوهش؛ پرسشنامه‌ی راهبردهای یادگیری مایر و اشتاین و پرسشنامه‌ی محقق ساخته در زمینه انگیزش پیشرفت می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمارهای توصیفی و استنباطی (ضریب همبستگی، تحلیل واریانس، آزمون t) با نرم افزار SPSS انجام گرفته است. نتایج بدست آمده نشان داد که:

استفاده دانشجویان از راهبردهای یادگیری موجب دستاوردهای تحصیلی بالاتر می‌شود. بین انگیزش پیشرفت و دستاوردهای تحصیلی رابطه وجود دارد. استفاده از راهبردهای یادگیری، انگیزش پیشرفت را افزایش می‌دهد.

بین دانشجویان زن و مرد در استفاده از نوع راهبردهای یادگیری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

بین دانشجویان زن و مرد از نظر انگیزش پیشرفت تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. دانشجویان سال اول تحصیلی، انگیزش پیشرفت تحصیلی بالاتری نسبت به سالهای آخر دارند.

کلید واژه: راهبردهای یادگیری - انگیزش پیشرفت - دستاوردهای تحصیلی - دانشجویان.

فهرست مطالب

فهرست

عنوان

چکیده

فصل اول

۱	مقدمه
۲	بیان مسئله
۵	ضرورت پژوهش و اهمیت آن
۷	اهداف تحقیق
۷	فرضیه های پژوهش
۷	تعریف مفهومی
۸	تعریف عملیاتی

فصل دوم

۹	مقدمه
۱۰	یادگیری و نظریه های متفاوت در رابطه با آن
۱۴	راهبردهای شناختی
۱۴	راهبرد مرور و تکرار
۱۴	راهبرد مرور ساده
۱۵	راهبرد مرور پیچیده
۱۵	راهبردهای بسط یا گسترش معنایی

۱۵	راهبرد بسط ساده
۱۵	راهبرد بسط پیچیده
۱۷	راهبردسازماندهی
۱۷	راهبرد سازماندهی ساده
۱۷	راهبرد سازماندهی پیچیده
۱۹	راهبردهای خود تنظیمی
۱۹	راهبرد فراشناخت
۲۲	راهبردهای تنظیم منابع
۲۳	تمایز راهبردهای شناختی و فرا شناختی
۲۴	نتیجه گیری
۲۵	ارتباط انگیزش با یادگیری و دستاورد تحصیلی
۲۶	اهمیت انگیزش در یادگیری
۳۱	الگوی انتظار- ارزش کلی در مورد انگیزش تحصیلی
۳۲	نظریه های انگیزشی
۳۲	نظریه رفتاری به انگیزش
۳۲	رویکردشناختی
۳۳	نظریه انسان گرایی به انگیزش
۳۴	نظریه اسنادی
۳۸	نتیجه گیری

فصل سوم

۴۰	مقدمه
۴۷	روش پژوهش
۴۷	جامعه پژوهش
۴۸	نمونه آماری و روش نمونه گیری
۴۸	روش نمونه گیری
۴۸	حجم نمونه
۵۰	ابزار جمع آوری اطلاعات
۵۰	پرسشنامه راهبردهای یادگیری
۵۲	پرسشنامه انگیزش پیشرفت
۵۲	پایایی و روایی آزمون
۵۳	روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم

۵۴	مقدمه
۵۴	فرضیه ۱
۵۵	فرضیه ۲
۵۵	فرضیه ۳
۵۶	فرضیه ۴

۵۷ ----- فرضیه ۵

۵۷ ----- فرضیه ۶

فصل پنجم

۵۹ ----- مقدمه

۶۰ ----- بحث در نتایج

۶۹ ----- پیشنهاد های کاربردی

۶۹ ----- پیشنهاد های پژوهشی

۷۰ ----- محدودیتهای تحقیق

۷۱ ----- منابع

ضمائمه و پیوستها

فهرست جداول

جدول شماره ۱-۲ تقسیم بندی راهبردهای یادگیری	۲۳
جدول شماره ۲-۲ رابطه بین اسنادها و ابعاد آن	۳۵
جدول شماره ۳-۲ ترکیب های اسنادی علی و تبیین های شکست	۳۶
جدول شماره ۳-۱ نحوه توزیع دانشجویان و حجم نمونه به تفکیک جنسیت	۴۹
جدول شماره ۳-۳ پایایی خود آزمون های پرسشنامه راهبردهای یادگیری	۵۰
جدول شماره ۳-۳ برآورد پایایی پرسشنامه راهبردهای یادگیری	۵۱
جدول شماره ۳-۴ برآورد پایایی پرسشنامه انگیزش پیشرفت	۵۲
جدول شماره ۴-۱ ضریب همبستگی پیرسون بین راهبردهای یادگیری و دستاوردهای تحصیلی	۵۴
جدول شماره ۴-۲ همبستگی پیرسون بین انگیزش پیشرفت و دستاوردهای تحصیلی	۵۵
جدول شماره ۴-۳ همبستگی پیرسون بین راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت	۵۵
جدول شماره ۴-۴ نتایج آزمون t استیودنت برای بررسی تفاوت ابعاد راهبردهای یادگیری دانشجویان دختر و پسر	۵۶
جدول شماره ۴-۵ نتایج t استیودنت برای بررسی تفاوت انگیزش پیشرفت دانشجویان دختر و پسر	۵۷
جدول شماره ۴-۶ نتایج ANOVA حاصل از مقایسه میانگین های انگیزش پیشرفت دانشجویان سال های مختلف	۵۸

فصل اول

مقدمه

در سال های اخیر، متخصصان تعلیم و تربیت و روان شناسان علوم تربیتی، تحقیقات قابل توجهی را در زمینه‌ی دستاورد تحصیلی و متغیرهای مرتبط با آن‌ها انجام داده‌اند که در بین آن‌ها راهبردهای یادگیری، ابزارهایی مهم برای توانا ساختن فرآگیران دردستیابی به هدف‌های آموزشی تلقی می‌شوند (آوانسیان، ۱۳۷۷؛ مصراًبادی، ۱۳۸۰). راهبردهای یادگیری، فرایندهایی هستند که به افراد کمک می‌کنند تا بیاموزند "چگونه یاد بگیرند"، "چگونه مسائل مربوط به یادگیری خویش را پیش ببرند" و "چگونه یادگیری خویش را عمیق تر و مؤثر نمایند".

با این حال، شماری دیگر از پژوهش‌ها نشان داده‌اند که فقط داشتن دانش راهبردهای یادگیری، برای بهبود دستاورد تحصیلی در سطح عالی کافی نیست، بلکه فرآگیران بایستی برای استفاده از این راهبردها برانگیخته شوند. این مسئله باعث توجه بیشتر به عامل انگیزشی و نقش آن در استفاده از راهبردهای یادگیری و دستاورد تحصیلی گردیده است.

انگیزش عامل فعال ساز رفتار انسان است. انگیزش را می‌توان به عنوان عامل نیرودهنده، هدایتگر و نگهدارنده‌ی رفتار تعریف کرد. انگیزش سبب می‌شود که دانش آموز تمام تلاش خود را به عنوان بخشی از چالش در نظر بگیرد و در واقع به تلاش خود نظم، استحکام و پایداری بخشد.

لذا در این پژوهش سعی شده است رابطه راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت با دستاوردهای تحصیلی مورد توجه قرار گیرد.

بیان مسئله

دستیابی به دستاوردهای تحصیلی از موضوعات مهم و قابل بررسی در سطح خرد و کلان جامعه می باشد. چرا که یکی از عوامل پیشرفت فرد در جامعه، به میزان موفقیت وی در دستیابی به دستاوردهای تحصیلی بستگی دارد، به طوری که فرد هرچه در این زمینه موفق تر عمل کند، جایگاه او در جامعه و پایگاه اقتصادی-اجتماعی وی بهتر و والاتر خواهد بود، و همین مسئله باعث افزایش اعتماد به نفس و انگیزه در دستیابی به دستاوردهای بالاتر می شود. در سطح کلان نیز شاهد آن هستیم که یکی از ملاکهای تمایز جوامع، در میزان موفقیت آنها در جذب افراد به دستیابی به دستاوردهای بالاتر علمی و تحصیلی است (سطح علمی جامعه)، به طوری که هرچه جامعه ای از لحاظ دانش علمی و میزان دستیابی به دستاوردهای علمی و تحصیلی در سطح بالاتری باشد، بعنوان جامعه موفق تر معرفی خواهد شد. زیرا این موضوع پیوند تنگاتنگی با موضوعات مهم فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه دارد.

به طور کلی می توان عوامل مؤثر بر دستاوردهای تحصیلی را به دو طبقه کلی تقسیم کرد: الف) عوامل درون فردی ب) عوامل برون فردی. عوامل درون فردی به ویژگی های درونی که در دستاوردهای تحصیلی مؤثر است، گفته می شود که خود به دو دسته متغیرهای مربوط به توانایی (استعداد و هوش) و متغیرهای مستقل از توانایی (راهبردهای یادگیری، انگیزش، سبک حل مسئله، سبک های تفکر و...) تقسیم می شوند. عوامل برون فردی به کلیه عواملی اطلاق می شود که خارج از وجود فرد بوده و در دستاوردهای تحصیلی وی تأثیر می گذارد. همچون محیط خانوادگی، نوع مدرسه، شخصیت معلم و عوامل دیگر.

پژوهش های اولیه منحصرآ نوش عوامل مرتبط با توانایی مثلاً هوش را در دستاوردهای تحصیلی فراغیران مد نظر قرار می دادند. نتایج این پژوهش ها هم حاکی از این بودند که توانایی های تحصیل و آزمونهای پیشرفت سنتی فقط بخشی از تغییر پذیری تفاوتها فردی را در دستاوردهای تحصیلی توجیه می کنند. لذا در دو سه دهه اخیر علاقه زیادی به بررسی از عوامل مستقل از توانایی بر دستاوردهای تحصیلی دیده شده است. این عوامل گستره وسیعی از راهبردهای یادگیری، سبک حل مسئله، سبک های تفکر، رویکردهای یادگیری و برخی متغیرهای دیگر نظیر طبقه اقتصادی- اجتماعی و جنس را در بر می گیرد (استرنبرگ و

ویلیامز، ۱۹۹۷: شکری و همکاران، ۱۳۸۵).

اگر نگاهی به جامعه ایران بیاندازیم متوجه می شویم که یکی از عوامل مهم عدم موفقیت جامعه ما در عرصه های جهانی، عدم موفقیت در دستیابی به دستاوردهای تحصیلی است. زیرا با وجود آنکه جامعه ایران یک جامعه جوان است اما در زمینه دستیابی به دستاوردهای تحصیلی با مشکل روبرو است و شاهد پیشرفت همگانی نیستیم. درکشور ما مانند دیگر کشورهای جهان سوم به کمیت بیشتر از کیفیت اهمیت داده شده و دستاوردهای تحصیلی را متراffد پیشرفت و سال های تحصیل شمرده اند. در حالی که این دو موضوع دو مقوله جداگانه اند. شاید ایران از لحاظ سال های تحصیل پیشرفت شگرفی داشته و تعداد بیشتری از جوانان به دانشگاه راه یافته اند اما از لحاظ میزان دستاوردهای تحصیلی باید گفت بسی جای تأمل و تفکر است. زیرا هیچگاه به جوانان ما از سنین ابتدای آموزش، راه درست یادگیری و انگیزش مطلوب یاد داده نشده و به عوامل فردی چون خانواده و ضریب هوشی فرد اهمیت و رجحان بیشتری داده شده است.(مصری، ۱۳۸۷؛ عسگری، ۱۳۸۴).

در این رابطه باید گفت که هرچه افراد در استفاده از راهبردهای یادگیری مهارت بیشتری داشته باشند، دستاوردهای تحصیلی بهتری نیز خواهند داشت، در واقع مهارت استفاده از هر یک از این راهبردها به سامان دهی ، نظم و ترتیب و برنامه ریزی منجر شده و در نهایت باعث می شود که یک دانشجو، نحوه مطالعه مؤثر را دانسته و بکار بندد و این خود موجب نتیجه ی بهتر خواهد شد. راهبردهای یادگیری اصطلاحاً به انواع زیادی از فعالیتهای ارادی و توأم با آگاهی گفته می شود که توسط فرآگیران برای رسیدن به هدف یادگیری اتخاذ می شود. راهبردهای یادگیری را به راهبردهای شناختی (راهبرد مرور ذهنی، بسط دهی، سازماندهی) و راهبردهای فراشناختی(راهبرد طرح ریزی و نظارت بر درک و راهبرد خود نظم دهی) تقسیم می کنند (ولی زاده و همکاران، ۱۳۸۶). درواقع راهبردهای شناختی ابزارهای یادگیری هستند که به ما کمک می کنند تا اطلاعات تازه را برای ترکیب با اطلاعات از قبل آموخته شده و ذخیره سازی آنها در حافظه دراز مدت آماده کنیم. راهبردهای فراشناختی ابزارهایی برای هدایت راهبردهای شناختی و نظارت بر آنها هستند (سیف، ۱۳۸۹).

دومین عامل تأثیر گذار در دستاورد تحصیلی، عامل انگیزش می باشد، زیرا انگیزش، عامل

مناسب برای حرکت در این مسیر و ادامه آن است. انگیزش سبب می شود که دانشجو تمام تلاش خود را برای دستیابی به هدف تحصیلی به کار بندد و برخورد با موانع را به عنوان بخشی از چالش در نظر بگیرد و در واقع به تلاش های خود نظم ، استحکام و پایداری بخشد. در حالی که صدمات انگیزشی باعث نوعی بدینی، اضطراب و افسردگی و از طرفی منجر به افت عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان می شود(یوسفی و همکاران، ۱۳۸۸).

انگیزش پدیده ای است ذاتی که به رفتار ، نیرو، جهت و پایداری می دهد و تحت تأثیر چهار عامل موقعیت (محیط و حرکهای بیرونی) ، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیزم) ، هدف(هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار (ابزار دستیابی به هدف) قرار دارد. انگیزش به دو گروه اصلی یعنی انگیزش درونی و بیرونی تقسیم می شود. انگیزش درونی، جذابیت لازم را برای انجام یک فعالیت ایجاد می کند در حالی که فرد تحت تأثیر انگیزش بیرونی با هدف مستقلی به فعالیت خاصی دست می زند(یوسفی و همکاران، ۱۳۸۸).

به جنبه های انگیزش آموختن در نظریه ی بروونر و سازایی گری پیاژه نیز توجه خاص شده

است:

نظریه ی بروونر تأکید بسیاری بر جنبه های انگیزشی آموختن دارد. به باور بروونر بازده اصلی رشد شناختی، تفکر است و لذا می باید یادگیرنده را به صورت متفکر خود مختار و خود گردان پرورش داد. پیاژه نیز در نظریه ی سازایی گری فردی بر انگیزش آموختن تأکید دارد و انگیزش را نیرویی می داند که توسط هدف هدایت می شود، منجر به برانگیختگی فرد می گردد و او را در راستای برنامه ریزی، سازماندهی، بازبینی، تصمیم گیری، حل مسئله، ارزیابی و دست یابی به هدف هدایت می کند(ادونل و همکاران، ۲۰۰۷ : راهب، ۱۳۸۸).

مسئله مهم دیگر در نظریه ی سازایی گری توجه به یادگیرنده‌گانی است که یادگیری خود را تنظیم می کنند. این افراد در مورد راهبردهای مؤثر یادگیری و نحوه زمان به کارگیری آن آگاهی دارند (بندورا، ۱۹۹۱. دمبو وايتون، ۲۰۰۰. شانک و زیمرمن، ۱۹۹۷: سیف، ۱۳۸۵). بعلاوه یادگیرنده‌گان دارای مهارت، تنها برای طی کردن پایه ها یا تأیید دیگران انگیخته نمی شوند بلکه برای دستیابی به "خود" یادگیری، تلاش می کنند(همان منبع) و قادر به تلاش برای انجام یک تکلیف بلند مدت تا به انتهای هستند. زمانی که یادگیرنده‌گان، راهبردهای یادگیری را

بلد باشند و انگیزش مؤثر و پایداری هم برای بکارگیری آنها در جهت رضامندی شخصی خود داشته باشند، احتمالاً یادگیرندگان کارآمدی خواهند بود و انگیزش همیشگی برای یادگیری خواهند داشت (کورنو، ۱۹۹۲؛ شانک و ویلیامز، ۱۹۹۵؛ سیف، ۱۳۸۵).

شواهد در ایران نشان می‌دهد که انگیزش در آموزندگان پایدار و همیشگی نیست و هرچه پایه کلاسی بالاتر می‌رود، نگرش مثبت به تحصیل نیز کاهش می‌یابد. این امر در دانشگاه‌ها نیز به چشم می‌خورد. انگیزش یک دانشجو هنگام ورود به دانشگاه نسبت به دوره‌های بعدی در همان دانشجو دچار افت می‌شود. در حالی که انگیزش، به خصوص انگیزش درونی بالاتر در یک آموزنده، باعث اتخاذ راهبردهای یادگیری عمیق‌تر و انعطاف‌پذیرتر و اهداف دستاوردهای تحصیلی بالاتر در وی می‌شود (ایزدی، ۱۳۸۶).

در این راستا با بررسی و مرور تحقیقات انجام شده در زمینه دستاوردهای تحصیلی آموزندگان و اهمیت دستیابی و استفاده‌ی آنها از راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت در آن، می‌توان اینطور استنباط نمود که بین این دو متغیر و دستاوردهای تحصیلی رابطه‌ای عمیق وجود دارد. لذا در این پژوهش رابطه بین متغیرهای راهبردهای یادگیری و انگیزش با دستاوردهای تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های سراسری کاشان مورد نظر است.

ضرورت پژوهش و اهمیت آن

روان‌شناسی، علم مطالعه‌ی رفتار و فرآیندهای ذهنی و روان‌شناسی تربیتی، شاخه‌ای از روان‌شناسی است که به مطالعه‌ی دو موضوع مهم آموزش و یادگیری می‌پردازد. هدف روان‌شناسی تربیتی آن است که: (الف) به معلمان و مربیان کمک کند تا بهتر آموزش دهند، (ب) به دانش آموزان و فراغیران کمک کنند تا مسائل و مشکلاتی را که در فرآیند آموزش-یادگیری با آن روبرو می‌شوند، حل و فصل کنند. با توجه به این اهداف، پژوهش حاضر سعی دارد عوامل مؤثر بر نتایج آموزش در فراغیران (دستاوردهای تحصیلی) را مورد بررسی قرار دهد (بیانگرد، ۱۳۸۴).

در سالهای اخیر شواهد نشان می‌دهد که افت تحصیلی در دانشگاه‌ها به یک مسئله نگران کننده تبدیل شده است. به طوری که این امر توجه مسئولان وزارت علوم و کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس را برانگیخته است (مصری، ۱۳۸۷). احتمالاً دو عامل با عملکرد ضعیف دانشجویان پیوند دارد: اولین عامل عدم آگاهی از راهبردهای یادگیری است. نتایج تحقیقات در

این خصوص بیانگر این مسئله است که فراگیرانی که از راهبردهای یادگیری استفاده می‌کنند، عملکردشان بهتر از افرادی است که تمایل به بهره گیری از این راهبردها نداشته اند (پنتریچ و دیگروت، ۱۹۹۰؛ محسن پور و همکاران، ۱۳۸۶). مطالعات انجام شده در حیطه روانشناسی شناختی نیز نشان داده است که راهبردهای یادگیری با تسهیل یادگیری، عملکرد تحصیلی دانشجویان را بهبود می‌بخشد و شناخت راهبردهای یادگیری گامی اساسی برای مداخلات آموزشی است (خدیو زاده و همکاران، ۱۳۸۳). افزون بر این ممکن است دانشجویان حتی آشنایی اندکی با راهبردهای متفاوت یادگیری داشته باشند اما به دلیل عدم استفاده مناسب و به جا در دانشگاهها بهره لازم را از آنها نبرده و در ظاهر ثمربخشی خود را از دست داده باشند.

عامل دوم در عملکرد ضعیف دانشجویان به رغم استعداد ذاتی به مشکلات انگیزشی باز می‌گردد. انگیزش سبب می‌شود که دانشجو تمام تلاش خود را برای دستیابی به هدفهای تحصیلی به کار بیندد و برخورد با موانع را بعنوان بخشی از چالش در نظر بگیرد و در واقع به تلاشهای خود نظم و استحکام و پایداری ببخشد. به قول بلوم "عاطفه مربوط به یادگیری آموزشگاهی دانش آموز، پیشرفت آموزشگاهی او را تحت تأثیر قرار می‌دهد و پیشرفت آموزشگاهی او، به نوبه خود بر عاطفه مربوطه به یادگیری آموزشگاهی او اثر می‌گذارد" (ایزدی، ۱۳۸۶). در حالی که صدمات انگیزشی باعث نوعی بدینی، اضطراب و افسردگی و از طرفی منجر به افت عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان می‌شود (یوسفی و همکاران، ۱۳۸۸). در این خصوص پژوهشها نشان دادند که بخش مهمی از مهارت‌های شناختی و فراشناختی، آموختنی است و می‌توان از طریق آموزش، عملکرد دانشجویان و همچنین انگیزش تحصیلی آنها را بهبود بخشید.

لذا شایسته است با آموزش بهتر و فراگیرتر راهبردهای یادگیری، جایگاه این راهبردها را در میان دانشجویان شناسایی نموده و ارتباط آن را با انگیزش پیشرفت و دستاورد تحصیلی مورد سنجش قرار دهیم، تا با شناخت بیشتر این متغیرها گامی هر چند کوچک در زمینه حل مشکلات یادگیری فراگیران برداشته شود. از این رو با توجه به اهمیت نقش راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت در دستاورد تحصیلی، پژوهش حاضر در نظر دارد بررسی کند که

آیا دانستن و استفاده از راهبردهای یادگیری با انگیزش پیشرفت و دستاوردهای تحصیلی
دانشجویان دانشگاههای کاشان ارتباط دارد؟

اهداف تحقیق:

هدف اصلی این تحقیق بررسی ارتباط راهبردهای یادگیری و انگیزش پیشرفت با
دستاوردهای تحصیلی است. بدنبال این هدف اصلی هدفهای فرعی به ترتیب ذیل می باشند:

۱- بررسی تفاوت‌های جنسیتی در استفاده از انواع راهبردهای یادگیری

۲- بررسی تفاوت‌های جنسیتی در انگیزش تحصیلی

۳- بررسی انگیزش تحصیلی در دانشجویان سالهای تحصیلی مختلف

فرضیه‌های پژوهش:

۱- استفاده دانشجویان از راهبردهای یادگیری موجب دستاوردهای تحصیلی بالاتر می شود.

۲- بین انگیزش پیشرفت و دستاوردهای تحصیلی رابطه وجود دارد.

۳- استفاده از راهبردهای یادگیری، انگیزش پیشرفت را افزایش می دهد.

۴- بین دانشجویان زن و مرد در استفاده از انواع راهبردهای یادگیری تفاوت وجود دارد.

۵- بین دانشجویان زن و مرد از نظر انگیزش پیشرفت، تفاوت وجود دارد.

۶- بین دانشجویان سالهای تحصیلی مختلف از نظر انگیزش پیشرفت تفاوت وجود دارد.

تعریف مفهومی و عملیاتی سازه‌ها

راهبردهای یادگیری

تعریف مفهومی : راهبردهای یادگیری فعالیتهای آشکار و پنهان پردازش اطلاعات است

که درهنگام رمزگردانی به وسیله یادگیرندگان برای تسهیل در اکتساب، اندوزش و بازیابی

صحیح اطلاعات که قبلاً یاد گرفته است به کار گرفته می شود(سیف، ۱۳۸۹).

تعریف عملیاتی: جهت اندازه گیری این متغیر از پرسشنامه راهبردهای یادگیری ماير و

اشتاين استفاده شد.

انگیزش پیشرفت

تعریف مفهومی : میل و اشتیاق یا تلاش و کوششی است که فرد برای دستیابی به یک هدف یا تسلط بر اشیاء و امور و یا افراد و اندیشه ها و رسیدن به یک معیار متعالی از خود ابراز می دارد(پارسا، ۱۳۷۶).

تعریف عملیاتی : جهت اندازه گیری این متغیر از برسشنامه انگیزش پیشرفت محقق ساخته استفاده شد.

دستاورده تحصیلی

تعریف مفهومی: به نتیجه تلاش ها و فعالیتهای سازماندهی شده در یک دوره ی مشخص گفته می شود(جاهدی، ۱۳۷۶).

تعریف عملیاتی: جهت اندازه گیری این متغیر از معدل دانشجویان استفاده شده است.